

02.09.2022 r.

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie mazowieckim część II

↑ 19,0%

Wzrost zużycia nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020¹ wzrosło zużycie nawozów mineralnych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w porównaniu z PSR 2010. Wyniki PSR 2020 wykazały, że specjalistyczne budynki inwentarskie znajdowały się prawie w co 4 gospodarstwie rolnym, a ponad 3/4 gospodarstw indywidualnych sprzedawało wytworzone produkty rolne.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., wg stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

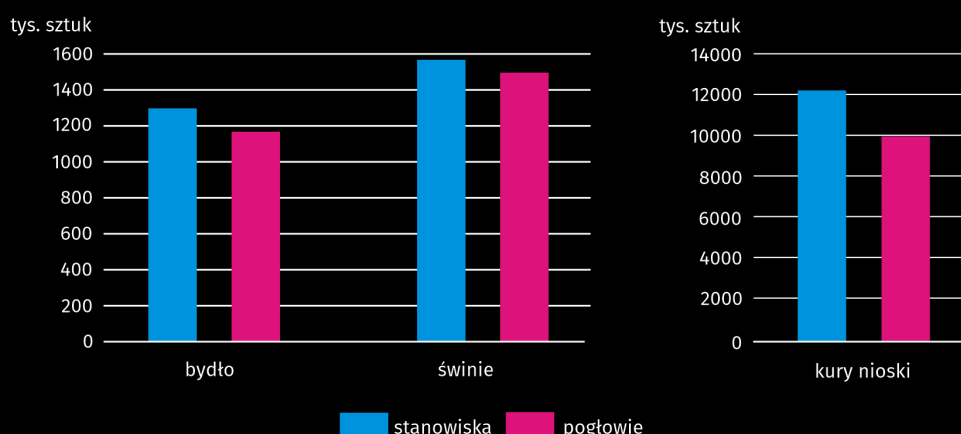
Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Wyniki spisu rolnego przeprowadzonego w 2020 r. wykazały, że w województwie mazowieckim spisano łącznie 1,3 mln stanowisk dla bydła, 1,6 mln stanowisk dla świń oraz 12,1 mln stanowisk dla kur niosek.

Największy odsetek w krajowej liczbie stanowisk dla bydła odnotowano w oborach województwa mazowieckiego – 18,5%. Natomiast odsetek stanowisk dla świń i kur niosek wyniósł odpowiednio 12,8% i 19,6%, plasując województwo mazowieckie na drugim miejscu w kraju, w obu przypadkach zaraz za województwem wielkopolskim.

Wykres 1. Stanowiska w budynkach inwentarskich oraz pogłowie bydła, świń i kur niosek w 2020 r.

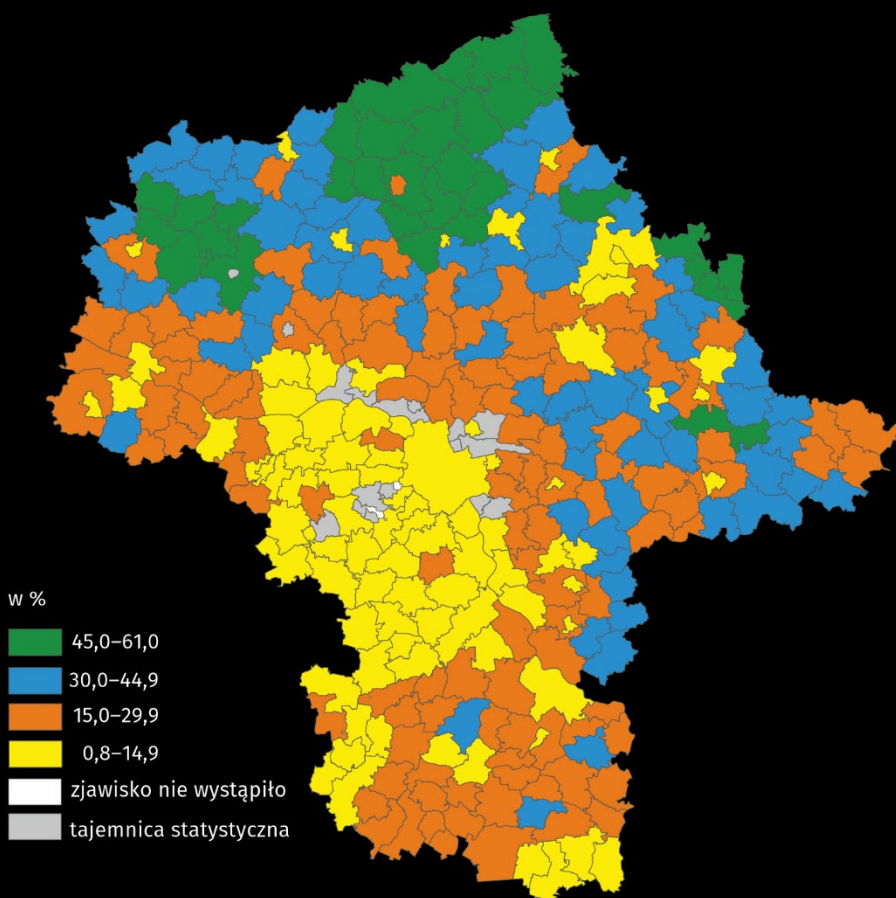
Budynki i budowle gospodarcze

Według Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. łącznie w województwie mazowieckim było 50,9 tys. gospodarstw rolnych, w których użytkowane były specjalistyczne budynki inwentarskie, tj. prawie w co 4 gospodarstwie rolnym.

¹ UWAGA. Dane ostateczne na poziomie województwa prezentowane są według siedziby użytkownika gospodarstwa rolnego, natomiast dane na poziomie gmin – według siedziby gospodarstwa.

Wśród gospodarstw rolnych w kraju posiadających specjalistyczne budynki inwentarskie największy odsetek wystąpił w województwie mazowieckim i wyniósł on 18,7%.

Mapa 1. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w specjalistyczne budynki inwentarskie w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Największy udział gospodarstw wyposażonych w specjalistyczne budynki inwentarskie odnotowano w gminie wiejskiej Lutocin (61,0%), a najmniejszy w gminie wiejskiej Błędów (0,8%)

Wyniki spisu przeprowadzonego w 2020 r. wykazały, że 40,3 tys. gospodarstw rolnych posiadało obory. Gospodarstwa te stanowiły 79,3% ogółu gospodarstw, w których użytkowane były specjalistyczne budynki inwentarskie. W województwie mazowieckim spisano łącznie 43,8 tys. obór o całkowitej powierzchni 10,3 mln m³. Wśród gospodarstw deklarujących posiadanie obór największy odsetek wystąpił w województwie mazowieckim i wyniósł prawie 22%.

W 2020 r. odnotowano 4,8 tys. gospodarstw wyposażonych w chlewnie, które stanowiły 9,4% gospodarstw ze specjalistycznymi budynkami inwentarskimi. W gospodarstwach tych było 5,8 tys. chlewni o łącznej powierzchni 1,9 mln m³.

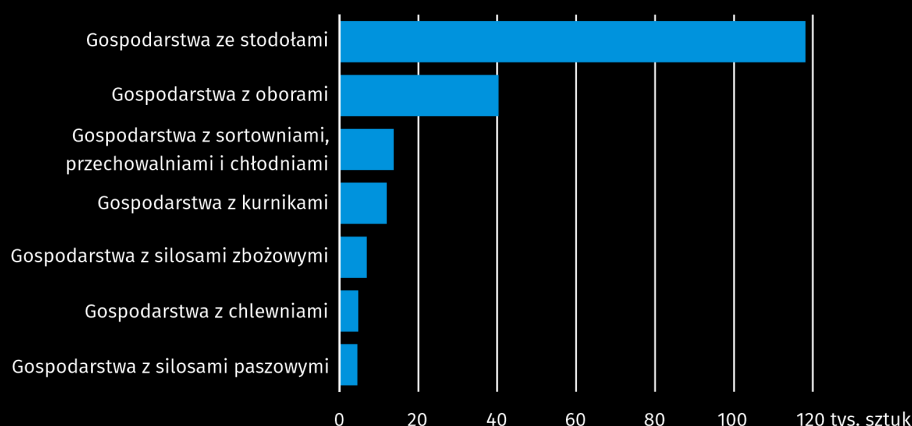
W PSR 2020 spisano 12,0 tys. gospodarstw posiadających kurniki, które w ogólnej liczbie spisanych gospodarstw ze specjalistycznymi budynkami inwentarskimi stanowiły 23,5%. Liczba kurników wyniosła 13,9 tys., a ich całkowita powierzchnia 5,0 mln m³.

W Powszechnym Spisie Rolnym 2020 odnotowano 6,9 tys. gospodarstw posiadających silosy zbożowe, czyli specjalne obiekty przeznaczone do przechowywania zbóż, 4,6 tys. gospodarstw posiadających silosy paszowe, czyli obiekty przeznaczone do magazynowania pasz sypkich lub granulowanych oraz 3,0 tys. gospodarstw posiadających silosy na kiszonki, czyli obiekty przeznaczone do kiszenia i przechowywania pasz. Liczba wyżej wymienionych obiektów wyniosła odpowiednio: 11,6 tys., 9,3 tys. oraz 4,7 tys.

W województwie mazowieckim wykazano także 13,8 tys. gospodarstw posiadających sortownie, przechowalnie i chłodnie, tzn. specjalne obiekty przeznaczone do przechowywania płodów rolnych i ogrodnich oraz 1,7 tys. gospodarstw zaopatrzonych w kopce ziemne i techniczne z napowietrzeniem, tj. specjalnych obiektów przeznaczonych do przechowywania przede wszystkim warzyw i owoców. Liczba tych obiektów wyniosła odpowiednio 17,5 tys. i 2,3 tys. W 2020 r. spisano 118,1 tys. gospodarstw wyposażonych w stodoły, czyli budynki do

przechowywania zebranego zboża, siana i słomy, jak również narzędzi oraz pojazdów i maszyn rolniczych. Zostało spisanych 122,4 tys. stodoł.

Wykres 2. Gospodarstwa rolne wyposażone w wybrane specjalistyczne budynki inwentarskie w 2020 r.

Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

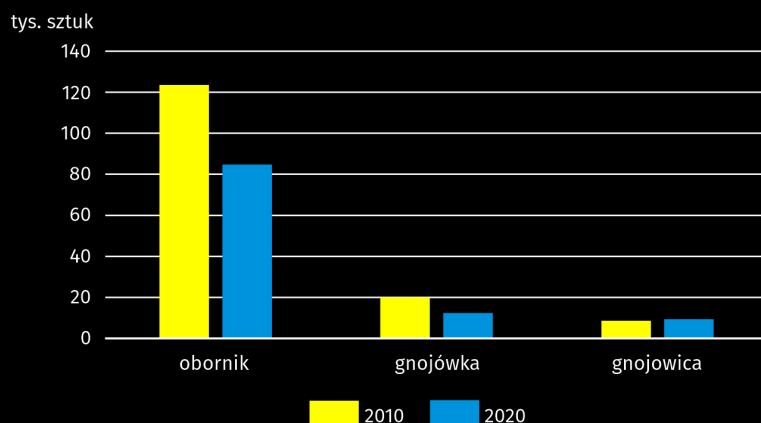
Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wykazały, że w roku gospodarczym 2019/2020 nawozy mineralne lub wapniowe stosowało 151,0 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 72,6% ogółu gospodarstw rolnych. Wśród gospodarstw stosujących nawozy mineralne lub wapniowe najczęściej podmiotów używało nawozów azotowych (79,8%) i wieloskładnikowych (62,1%). Znacznie mniej jednostek wykorzystywało nawozy wapniowe (29,9%), potasowe (9,9%) i fosforowe (9,5%).

W województwie mazowieckim według wyników PSR 2020 zużycie nawozów mineralnych, zawierających azot (N), fosfor (P) i potas (K) wyniosło 231,7 tys. ton w przeliczeniu na czysty składnik i zwiększyło się o 19,0% w stosunku do PSR 2010. W tym okresie zużycie nawozów azotowych wzrosło o 5,3%, fosforowych o 14,5%, a potasowych o 59,6%. Udział województwa w krajowym zużyciu nawozów mineralnych wyniósł 11,9% i był jednym z najwyższych w kraju, po województwie wielkopolskim.

W 2020 r. na 1 ha użytków rolnych zużyto ogółem 116,7 kg NPK, tj. o 16,5% więcej w porównaniu z 2010 r. W stosunku do średniej krajowej zużycia nawozów mineralnych wynoszącej 130,5 kg na 1 ha użytków rolnych poziom nawożenia w województwie mazowieckim był mniejszy o 10,6%.

W 2020 r. gospodarstwa rolne pod zasiewy zużyły 140,3 tys. ton nawozów wapniowych i było to 3-krotnie więcej niż 10 lat temu. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wykorzystano 70,7 kg nawozów wapniowych, również 3-krotnie więcej niż w 2010 r.

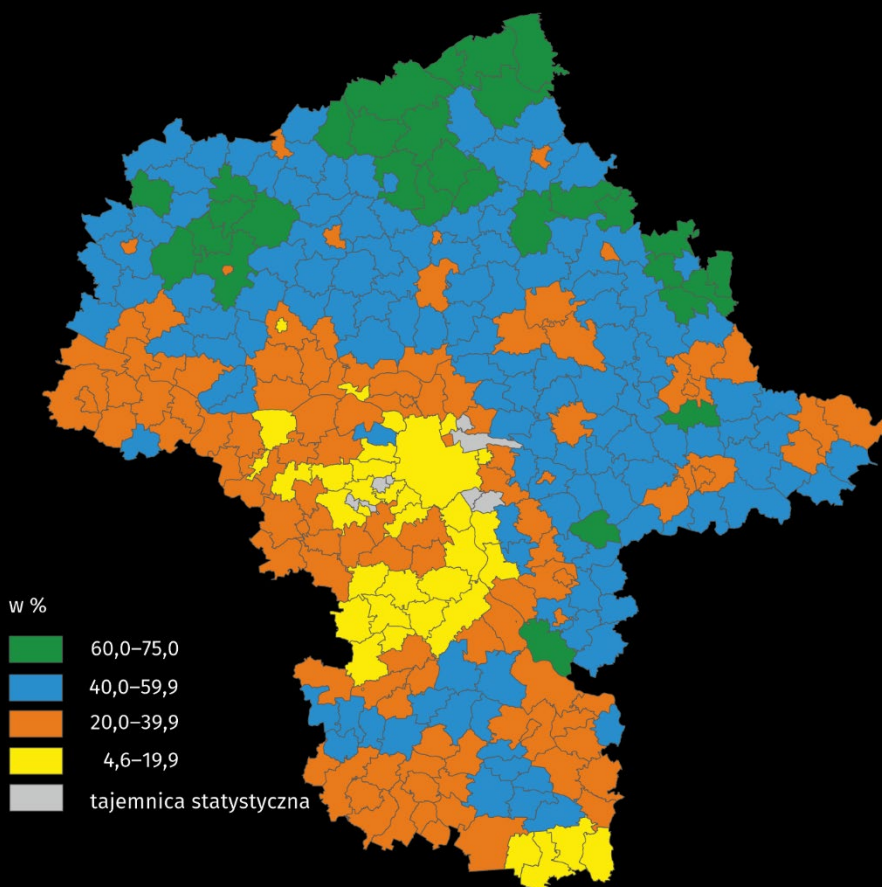
Wykres 3. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne pochodzenia zwierzęcego

Wyniki PSR 2020 wykazały, że 93,6 tys. gospodarstw rolnych stosowało nawozy naturalne pochodzenia zwierzęcego, tj. 45,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Wśród nich 90,5% stosowało nawożenie obornikiem, 13,2% gnojówką, 10,1% gnojowicą, a 9,1% pomiotem ptasim. W porównaniu z PSR 2010 liczba gospodarstw wykorzystujących obornik i gnojówkę zmniejszyła się odpowiednio o 31,4% i o 38,2%, a gnojowicę zwiększyła się o 9,8%.

W sezonie 2019/2020 do nawożenia zużyto blisko 7 mln ton obornika, tj. o 54,0% mniej niż w 2010 r. Gnojówki zużyto 1,8 mln m³, a gnojowicy – 2,5 mln m³, tj. odpowiednio mniej o 12,5% oraz więcej o 83,2%.

Mapa 2. Udział gospodarstw stosujących nawożenie obornikiem w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Największy udział gospodarstw stosujących nawożenie obornikiem odnotowano w gminie wiejskiej Czerwin (75,0%)

Zdecydowana większość gospodarstw rolnych wykorzystujących do nawożenia nawozy naturalne stosowała metodę rozrzutową. Spośród ogółu gospodarstw nawożących nawozami naturalnymi ponad połowa, tj. 52,0% stosowała metodę rozrzutową z przyoraniem po 4 godzinach, ale do 24 godzin po aplikacji, a w 38,5% gospodarstw nawozy zostały przyorane w ciągu 4 godzin. Natomiast w 19,6% gospodarstw stosujących nawozy naturalne po rozrzutowym ich zastosowaniu nie zostały one przyorane lub przyorane po 24 godzinach po aplikacji.

Pasmową i doglebową metodę aplikacji nawozów naturalnych stosowało znacznie mniej gospodarstw rolnych. Metodę pasmową z użyciem węży wleczonych wykorzystywało zaledwie 1,3% gospodarstw stosujących nawozy naturalne, a metodę pasmową przy użyciu rozlewaczy z redlicami lub płozami umożliwiającą rozlewanie nawozu bezpośrednio pod powierzchnię gleby – 1,6% gospodarstw. Aplikację doglebową przez dozowanie płytkie nawozów naturalnych zastosowało 1,6% gospodarstw stosujących nawozy naturalne, natomiast tylko 0,3% gospodarstw wykorzystywało metodę doglebową poprzez dozowanie głębokie.

Według wyników PSR 2020, 62,7 tys. gospodarstw rolnych przechowywało nawozy naturalne, tj. 67,0% ogółu gospodarstw stosujących te nawozy. Najczęściej wykorzystywanymi metodami przechowywania nawozów naturalnych było przechowywanie ich na przyzmach z płytą obornikową, następnie na głębokiej ściółce oraz na przyzmach bez płyty obornikowej. Udział gospodarstw stosujących wymienione metody wyniósł odpowiednio: 44,5%, 35,7% oraz 24,4% ogółu

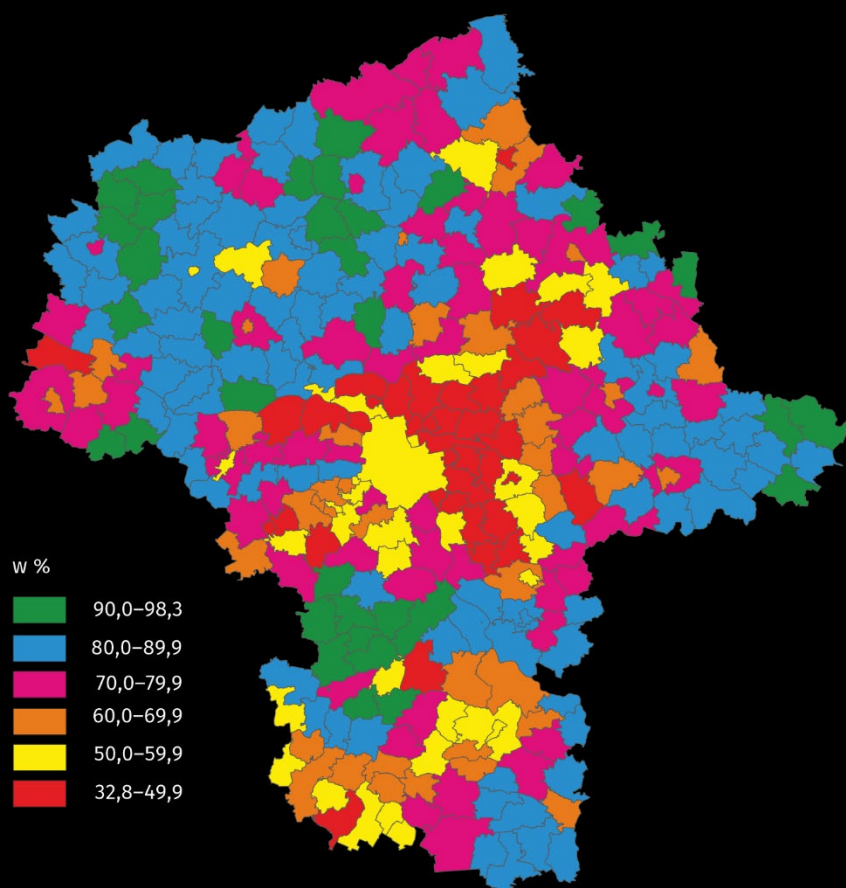

gospodarstw przechowujących nawozy naturalne. Najmniej popularną metodą stosowaną przez gospodarstwa rolne było przechowywanie ich w innych obiektach (np. workowe zbiorniki elastyczne) oraz pod podłogą rusztową, odpowiednio 2,5% oraz 2,9% ogółu gospodarstw przechowujących nawozy naturalne.

Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

W województwie mazowieckim spośród 207,3 tys. spisanych gospodarstw indywidualnych 156,7 tys., tj. 75,6% sprzedawało wytworzone produkty rolne. W porównaniu z 2010 r. udział tych gospodarstw był mniejszy o 14,7 p. proc. Najwyższy odsetek gospodarstw sprzedających własne produkty rolne odnotowano w grupie obszarowej od 1 do 5 ha UR – 35,6%, oraz w grupie od 5 do 10 ha UR – 29,2%, natomiast najniższy odsetek, tj. 1,2% w grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie.

Mapa 3. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych w 2020 r.

Największy udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż odnotowano w gminie wiejskiej Błędów (98,3%), a najmniejszy w gminie wiejskiej Celestynów (32,8%)

W województwie mazowieckim udział gospodarstw indywidualnych, gdzie końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż, w ogólnej liczbie tych gospodarstw w kraju był najwyższy na tle innych województw i wyniósł 16,9%.

W co 10 gospodarstwie indywidualnym końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była głównie na samozaopatrzenie, tzn. gospodarstwo domowe użytkownika zażywało więcej niż 50% wartości wytworzonej produkcji rolniczej (w 2010 r. – w co 4 gospodarstwie indywidualnym). W grupie obszarowej do 1 ha UR włącznie odsetek omawianych gospodarstw wyniósł 1,9%, natomiast wśród gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha UR najwyższą wartość osiągnął w grupie obszarowej 1 – 5 ha UR (61,4%) i małał wraz z rosnącą powierzchnią gospodarstw, osiągając najniższą wartość (1,1%) w jednostkach o powierzchni 15 ha UR i więcej. Natomiast 10,5 tys. gospodarstw rolnych produkowało wyłącznie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego użytkownika, co stanowiło 5,1% ogółu gospodarstw indywidualnych, (w 2010 r. – 9,7%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Warszawie prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

Dyrektor Zofia Kozłowska
Tel.: 22 464 23 15

Rzeczoznawca:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski
Tel.: 22 464 20 91

Obsługa mediów

Tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

www.warszawa.stat.gov.pl

[@WARSZAWA_STAT](https://twitter.com/WARSZAWA_STAT)

[@UrządStatystycznywWarszawie](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywWarszawie)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[głównyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/głównyurządstatystycznygus)

[głównyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/głównyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania:

Publikacja GUS pt. *Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania*

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/psr-2020/powszechny-spis-rolny-2020-metodologia-i-organizacja-badania,3,1.html>

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionym opracowaniu.

Temat dostępny w bazach danych:

Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020

<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

